

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Ціноутворення в туристичному бізнесі»

на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс
Освітня програма/спеціалізація	«Туризм»
Спеціальність	242 Туризм і рекреація
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Тараненко Олександр Олексійович

к.е.н.

доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу

Контактний телефон	+38-095-73-18-770
Електронна адреса	oltar23@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Вивчення особливостей процесу ціноутворення в туристичному бізнесі, а саме основних факторів, що впливають на ціну туристичного продукту, на процес ціноутворення, вплив каналів просування на ціну, а також залежність ціни від рівня та специфіки туристичної компанії.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність широких знань з організації, менеджменту та економіки туризму
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ (ПР03); - ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися (ПР08); - розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-	- здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (К04); - здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (К06); - здатність визначати, формулювати і вирішувати проблеми (К09); - знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності (К15); - здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (К16); - розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів (К19); - розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
технологічна) (ПР10). • володіти інструментарієм економічного аналізу ефективності використання ресурсного потенціалу туристичних підприємств та приймати обґрунтовані рішення щодо вирішення проблемних ситуацій (ПР24).	туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного) (K20); • здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту (K21); • розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем (K22); • здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал (K24); • здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу (K30).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Особливості ціноутворення у туристичному бізнесі		
Тема 1. Формування собівартості туристичного продукту.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Турист бажає займатися гірськолижним спортом в Українських Карпатах. Він отримав інформацію, що дану послугу надає туристичний оператор «Марабу». Туристичний оператор розробляючи для даного туриста тур, включив до туристичного пакету вартість: страховки, перельотів до м. Львів та у зворотному напрямі, трансферні витрати, вартість екскурсій по визначних місцях регіону; вартість послуг розміщення, абонентну плату за катання на лижах на 5 днів. Окрім того, турист відвідав каток. Турист заздалегідь забронював туристичний пакет. Визначте туристичні послуги, які формують ядро туристичного продукту, реальний та розширений туристичний продукт.
Тема 2. Ціна туристичного продукту.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1. За місяць екскурсійне бюро реалізовує 100 групових екскурсій за ціною 200 у.о., витрати на створення продукту 100 у.о; 200 одноосібних екскурсій за ціною 150 у.о., комісійна винагорода становить 30 % від вартості туру. Визначте маржинальний дохід та рівень маржинального доходу туристичного підприємства. 2. Готельне підприємство надає послуги розміщення. За місяць воно реалізовує 400 одиниць туристичного продукту вартістю 200 у. о. (комісійна винагорода турагентам 10 %; собівартість продукту – 120 грн.); 200 одиниць продукту – вартістю 300 у.о. (комісійна винагорода турагентам – 15 %; собівартість – 150 у.о.). Визначте маржинальний дохід та рівень маржинального доходу туристичного підприємства.
Тема 3. Попит і пропозиція туристичного продукту та їх вплив на визначення ціни.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1. Визначте еластичність попиту на транспортні послуги, якщо відомі такі показники: кількість рейсів на 1.01.2021 р. становила 200 у.о., ціна одного замовлення 5000 у.о., на 1.06.2111 р. кількість рейсів зросла до 300 у.о; ціна одного замовлення склала 6000 у.о. 2. Визначте еластичність попиту на послуги розміщення, якщо відомі такі показники: кількість поселених туристів на 1.01.2020 р. становила 250 у.о., ціна одного замовлення 120 у.о., на 1.01.2021 р. кількість туристів становила – 240 у.о., а ціна одного замовлення зросла до 150 у.о.
Тема 4. Конкуренція та її вплив на формування ціни.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	1. Бюро екскурсійних послуг працює на ринку чистої конкуренції. Воно пропонує нову екскурсію «Визначні пам'ятки архітектури міста». Пересічні ціни на ринку екскурсійних послуг становлять 10 у.о. для одного туриста. Визначте особливості формування ціни на даний вид послуг. 2. Ринок агротуризму регіону можна охарактеризувати як ринок вільної конкуренції. В даному регіоні туристична фірма відкриває міні-готель. Обґрунтуйте заходи щодо формування ціни, якщо відомо, що вартість послуг розміщення в агросадибах становить 25-50 у.о.
Модуль 2. Маркетинг ціноутворення у туристичному бізнесі		
Тема 5. Методи визначення	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення	1. Туристична фірма вперше входить на ринок екскурсійних послуг регіону. Витрати туристичної фірми на створення продукту 100 грн. Раніше подібний вид послуг в регіоні надавався за ціною 200 грн для одного туриста. Виберіть

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
ціни.	матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	один із методів встановлення цін на продукт, та обґрунтуйте ціну. 2. Туристична фірма вперше входить на ринок авіаперевезень регіону. Витрати туристичної фірми на створення продукту 100 у.о., з особи. Раніше подібний вид послуг у регіоні надавався за ціною 200 грн. для одного туриста. Виберіть один із методів встановлення цін на продукт, обґрунтуйте ціну.
Тема 6. Маркетингові стратегії ціноутворення в туризмі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	1. На ринку послуг розміщення сформувалася ціна на рівні 250 у.о. за 1 добу проживання в номері «стандарт». Готельне підприємство пропонує проживання в номері «напівлюкс» – 300 у.о., «люкс» – 350 у.о., за одну добу. Визначте види цінової стратегії туристичної фірми та охарактеризуйте основні аспекти цінової політики при даній цінової стратегії. 2. Туристичне підприємство пропонує круїзи по Середземному морю. Ринкова ціна такого продукту становить 600 у.о. Даний вид послуг на туристичному ринку регіону ексклюзивний. Тип ринку – олігополія. Оберіть стратегію ціноутворення та обґрунтуйте основні заходи формування ціни.
Тема 7. Цінові ризики та їх вплив на формування ціни.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Автоперевізник володіє 5 автобусами (вартістю 200 тис. у.о.), пропонує на ринку автопослуги. Їх ціна за місяць становить 100 тис. у.о. (собівартість 40 тис. у.о.) Перевізник отримав у банку кредит і щомісячно за ним сплачує 190 тис. у.о. Орендує ще 2 автобуси (орендна плата 45 тис. у.о.). Існує імовірність підвищення цін на паливо на 10 %. Визначте ціновий ризик використовуючи метод аналізу доцільності витрат. Обґрунтуйте заходи щодо зменшення цінового ризику.

Інформаційні джерела

- Березін О. В. Ціноутворення в туристичному бізнесі: навч. посіб. / О. В. Березін, Ю. В. Карпенко. – Суми : Університетська книга, 2023. – 169 с.
- Бучнев М. М. Маркетингове ціноутворення : навч. посіб. / М. М. Бучнев. – Київ : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2023. – 134 с
- Грабинський І. Роль ціноутворення у домінуючій валюті в міжнародному туризмі / І. Грабинський, Л. Українець, І. Герлах // Формування ринкової економіки в Україні. – 2022. – Вип. 48. – С. 15-26
- Железняк О. В. Особливості ціноутворення в туристичній галузі / О. В. Железняк // Економічний вісник університету. – 2016. – № 31/1. – С. 51-55.
- Карпенко Ю. В. Ціноутворення в туристичному бізнесі: навч.-метод. посіб. / Ю. В. Карпенко. – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 183 с.
- Лаврухіна К. О. Ціноутворення в туризмі: конспект лекцій / К. О. Лаврухіна, В. В. Титок. – Київ: КНУБА, 2024. – 116 с.
- Мазур О. Є. Ринкове ціноутворення: навч. посіб. / О. Є. Мазур. – Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 480 с.
- Окландер М. А. Маркетингова цінова політика: навч. посіб. / М. А. Окландер, О. П. Чукурна.– Київ : Центр учбової літератури, 2012. – 240 с.
- Сагалакова Н.О. Туризм: бізнес-процеси, ціни і ціноутворення : монографія / Н.О. Сагалакова. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. – 416 с.
- Ціноутворення в туризмі: методичні вказівки та завдання до виконання практичних завдань / уклад.: К. О. Лаврухіна, В. В. Титок, Т. Ю. Цифра, – Київ: КНУБА, 2024. – 76 с

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Положення про атестацію здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_atestaciyu_zvo.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Порядок допуску студентів до заліково-екзаменаційної сесії https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_dopusku_zal-ekz_sesiyi-1.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, але за об'єктивних причин (воєнний стан в Україні, хвороба, працевлаштування, стажування) можливе відвідування занять дистанційно з використанням платформи Moodle.

Порядок навчання студентів за індивідуальним графіком та вільне відвідування навчальних занять: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_nadannya_studentu_vilne_vidvid.pdf

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над матеріалом курсу не допустимо порушення академічної доброчесності. Сукупність етичних принципів і правил, якими мають користуватись здобувачі при опануванні дисципліни наведено у наступних науково-методичних матеріалах ПУЕТ:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_students.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадкам академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів ЄКТС при вступі до Полтавського університету економіки і торгівлі на другий (третій) курс з нормативним терміном навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_perezarah_credytiv.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; інфографіка (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacziy-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Положення про психологічну службу Полтавського університету економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu-puet.pdf>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>

Інклюзивність навчання: Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-proorganizacziyu-inklyuzyvnogo-navchannya-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): відвідування занять (8 балів); захист домашнього завдання (8 балів); обговорення матеріалу занять (4 бали); виконання навчальних завдань (8 балів); завдання самостійної роботи (8 балів); тестування (4 бали); поточна модульна робота (15 балів)	55
Модуль 2 (теми 5-7): відвідування занять (6 балів); захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (3 бали); виконання навчальних завдань (6 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (3 бали); поточна модульна робота (15 балів)	45
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни